

INHOUD &

Voorwoord van de hoofdredacteur

In deze duistere tijden van de wereldwijde coronacrisis voelt praten en schrijven over pelgrimeren naar Rome bijna als een gotspe. Dat velen dit voorjaar – en mogelijk ook gedurende de zomer – moeten afzien van hun tocht is heel vervelend, maar in het licht van de totale omvang van deze crisis natuurlijk een luxeprobleem.

Toch zijn we als redactie blij dat we dit voorjaar onze energie op een positieve manier hebben kunnen inzetten om met elkaar weer samen een nieuw nummer van Omnes in elkaar te sleutelen. De klus bood mij althans de mogelijkheid de aandacht af en toe te richten op minder zorgelijke zaken en daarmee een stukje weerstand op te bouwen tegen al te sombere overpeinzingen.

Dankzij het geweldige “Decamerone-initiatief” van ons zeer gewaardeerde redactielid Titia Meuwese voel ik me inmiddels deel van een groep reizigers, die – door het rondwarende virus in een denkbeeldige herberg tot “huisarrest” veroordeeld – elkaar om de stamtafel met bijzondere vertellingen uit de slaap moeten houden. Voor het geval u het gemist heeft: u vindt elke dag een nieuw verhaal op onze site www.pelgrimswegen.nl/decamerone

Met een beetje fantasie zou je het vertellen en lezen van deze verhalen vanuit je leunstoel een soort “geestelijke pelgrimage” kunnen noemen. En nu blijkt uit het verhaal van historicus Patrick Naaktgeboren (op pagina 30) dat die optie van een geestelijke pelgrimage aan het eind van de Middeleeuwen een reëel bestaand alternatief was voor een fysieke pelgrimstocht. Door gedisciplineerde bid-rituelen kon men een aflaat bekomen en zo de in het vagevuur door te brengen tijd bekorten. Ook onze gastauteur Victor Broers spreekt in het verlengde daarvan over de “leunstoelreiziger”. Hij levert met zijn artikel (op pagina 11) de bijdrage van Roma Aeterna aan ons eerste samenwerkingsproject. Ons artikel uit Omnes 19 over het Romeinse wegennet verscheen deze winter ook in hun laatste nummer. Grote kans dat die uitwisseling nog een mooi vervolg krijgt.

Ik hoop dat het lezen van deze Omnes ieder van ons helpt een moment de aandacht af te leiden van de dagelijkse coronaverhalen en in onze verbeelding een eigen geestelijke pelgrimstocht te ondernemen. Namens de redactie wens ik u veel leesplezier en goede gezondheid!

Arnoud Boerwinkel
Hoofdredacteur OMNES

Wat vindt u waar?

Pag. 2, 9, 17, 26, 34

Interviews met Ben Teunissen en Ruud Bruggeman, Jos Solberg, Antoine Bodar, Nathalie Mensink, Annelies van Rijn en Stephan van den Thillart

Pag. 6, 11, 30

Beschouwende verhalen van Titia Meuwese, Victor Broers en Patrick Naaktgeboren

Pag. 15, 24

Columns van Anne-Marie Reimert en Rinse van Gans

Pag. 16

Fietsverhaal van Arthur Veen

Pag. 5, 19, 29

Lezersbijdragen over hoogte- en dieptepunten van hun reis van Liesbeth van Geffen, Aat van der Harst en Henk Sieben

Pelgrimeren in tijden van corona

Quarantaine, een uit Italië stammend woord nota bene, dat ons nu vraagt zoveel mogelijk thuis te blijven. Doel is dat we een besmettelijke ziekte niet verder verspreiden, zoals destijds ook in Venetië. De Covid-19 pandemie beïnvloedt ons leven in alle facetten; school, werk, persoonlijk en gezondheid. Sommige mensen hebben het veel drukker en andere weten juist niet meer wat ze kunnen doen in hun huis.

Maar wat betekent dit voor pelgrims? Helemaal voor pelgrims die zo van Italië houden?

Ik denk dat velen van ons met veel medeleven kijken naar wat we zien en horen vanuit de gebieden waar we zo graag doorheen getrokken zijn, of waar we nu juist even niet naar toe kunnen. Veel van onze leden hebben hun plannen voor dit jaar moeten annuleren. Juist pelgrims trekken zo graag van plek naar plek en ontmoeten nieuwe, onbekende mensen met wie we dan snel een hechte band krijgen. Alles wat we graag doen, kan nu niet. Overigens net zoals er in de eeuwenlange pelgrimstraditie perioden zijn geweest door andere ziekten waardoor dit niet kon. Dus ook dit past weer in die traditie. Tegelijkertijd zijn pelgrims ook getraind in het omgaan met wat er is. Ja, de situatie is nu zo, dus pas ik me daar op aan, een hoge weerbaarheid. Ondanks alles wat er nog kan gebeuren met onszelf of onze naasten, uiteindelijk *Komt Alles Altijd Weer Goed*, zoals ons Lid van Verdienste Ben Teunissen in zijn nieuwe boek schrijft.

Zouden onze pelgrimservaringen ons en onze omgeving kunnen helpen in deze tijden? We zien overal om ons heen prachtige initiatieven ontstaan en verbindingen gelegd worden die alleen kunnen door een crisis. Zo kan mijn eigen vader inmiddels met Skype en Zoom videobellen, maar ook vond ik het initiatief van Titia Meuwese, onze hoofdredacteur van de nieuwsbrief fantastisch. In navolging van de *Decamerone*, is zij pelgrimsverhalen gaan verzamelen van onze leden om er elke dag een te kunnen delen onder onze leden. Een mooi voorbeeld van creativiteit dat ontstaat in deze tijd. De eerste twintig verhalen zijn al binnen. In het originele boek uit de Middeleeuwen zijn honderd verhalen gebundeld die gedeeld werden door een groep “pest-vluchtelingen” in een villa buiten Florence; en zoveel verhalen zijn er vast in onze vereniging ook. Lees ze dus vooral en meld je eigen verhaal aan.

Vanuit de vereniging wens ik jullie veel gezondheid en nieuwe creativiteit toe. Maak regelmatig een wandeling (met 1,5 meter afstand), lever je pelgrim-beeldmateriaal via de website, schrijf een verhaal, bereid je voor op tochten die weer gaan komen, pas op elkaar en blijf gezond. Graag weer tot ziens in nieuwe tijden en veel plezier met het lezen van deze prachtig nieuwe Omnes.

Roel Kamerling

Voorzitter Pelgrimswegen naar Rome